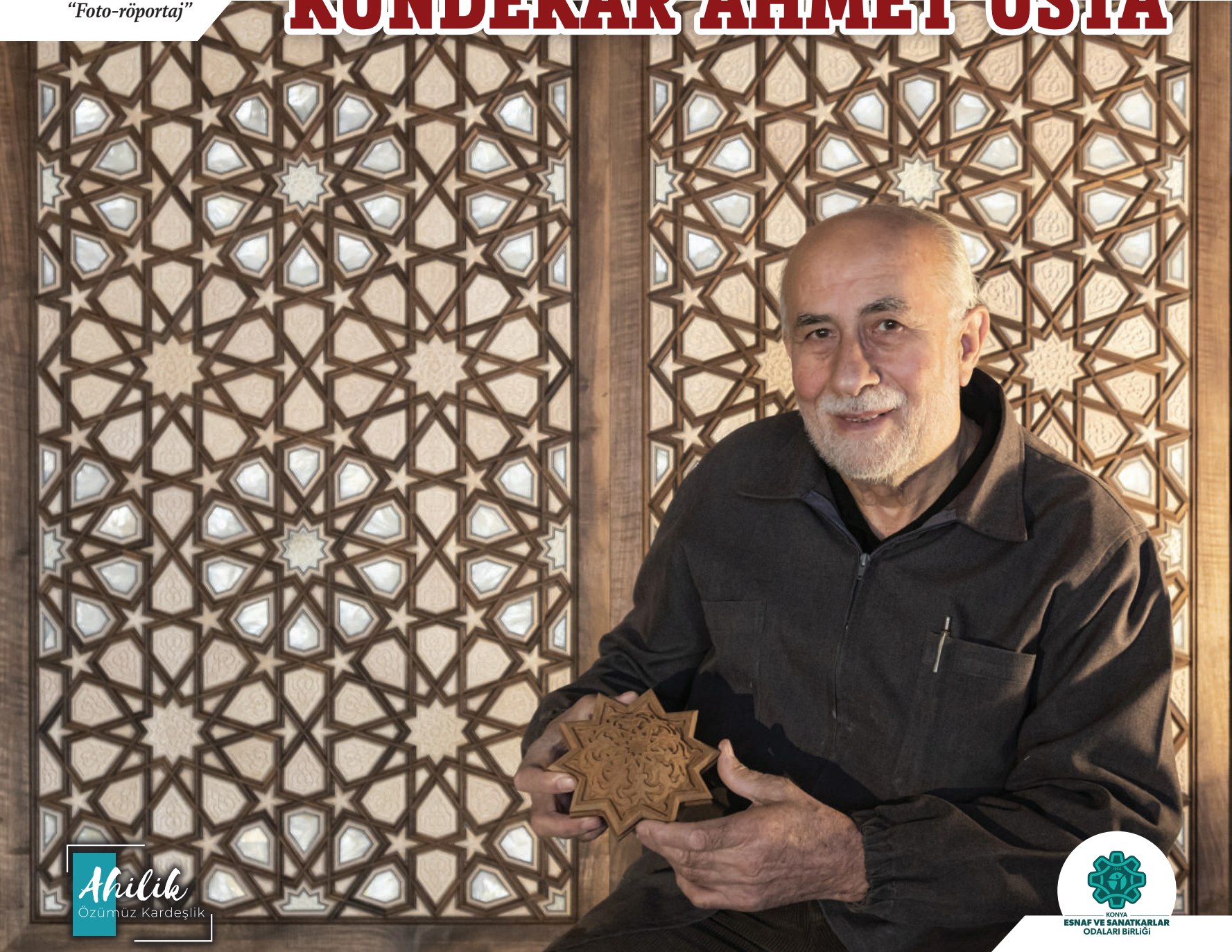


Emeğin Öyküsü

KÜNDEKÂR AHMET USTA

“Foto-röportaj”



Ahilik
Özümüz Kardeşlik





Türk İslam Sanatlarından biri; KÜNDEKÂRİ

FOTOĞRAFIN DİLİYLE KÜNDEKÂR AHMET USTA

Hayatın hemen her alanında kullanılan ve tercih edilen ağaç, insanın vazgeçemediği bir yapı malzemesi olarak kıymetini muhafaza ediyor. Ahşap, yıllar içinde değerini ve yerini kaybetmedi. Hal böyle olunca ahşap işçiliği de dünden bugüne işinin ehli olan ustalar aracılığıyla çağımıza kadar ulaştı.

Ağaç ve ahşap işi denince Türklerin geliştirdiği ve zenginleştirdiği birçok güzide tekniği saymak gerekir. Bu teknik ve uygulamalar arasında bir çatma tekniği olan "küçükâr" ise özel bir yere sahip. Özellikle Anadolu'da parlayıp zirvesine ulaşan bu zanaat, usta-çırak silsilesi ve özenle günümüze kadar ulaştı ve sanatın bir dalı olmayı başardı.

Sayıları azalmış olsa da halen bu sanatı icra eden ustalar var. Küçükâr Ahmet Yılçay, küçükâr tekniğini, ustalarından gördüğü öğrendiği usullerle, titizlik ve hassasiyetle uygulamaya devam eden bir Anadolu insanı.

Ahmet Yılçay, 1953 Konya doğumlu. İlkokuldan sonra henüz on beş yaşındayken Marangoz Mevlüt Çiller Ustanın dükkanında işe giren Ahmet Usta, askerlik çağına kadar çırak olarak çalışıyor. Askerlik dönüğü bir müddet serbest çalışan Ahmet Usta, 1978 yılında ilk dükkanını ortaklarıyla birlikte açıyor. Altı yıl kadar devam eden bu ortaklık, Ahmet Ustanın kararıyla son buluyor. O dönem Konya'dan ayrılıp Ankara'da marangoz dükkanını açmayı düşünen ustayı Konya'nın tanınmış esnaflarından Hasan Kulu ikna ederek Ankara'ya gitmesine müsaade etmiyor. Diğer yandan Ahmet Yılçay'ın ilk ustası Mevlüt Çiller, Ankara Kocatepe caminin kapı ve pencere işlerini almış hazırlık yapmaktadır. Bu noktada Ahmet Ustanın yolu bir kez daha Mevlüt Çiller ile kesişir. Hasan Kulu, burada yine devrededir; kararlarına hürmet gösterilen Hasan Kulu, Ahmet ve Mevlüt Ustaların birlikte çalışmaları konusunda telkinde bulunur ve onlara referans olur.

Ahmet Yılçay, Mevlüt Çiller ile birlikte Ankara Kocatepe Caminin küçükâr işlerini, arkasından Şanlıurfa Halil'ür-Rahmân Camii, Aksaray Kurşunlu Camiinin küçükâr işlerini tamamlar. Ahmet Yılçay 1988 yılında ustasının yanından ayrılıp kendi işyerini açar. Ustanın küçükâr tarzda yaptığı ilk büyük iş Konya merkezde inşa edilen Hacı Veyiszade Cami ve Konya İl Müftülük binasının ahşap işleri olarak kayıtlara geçer.

Ahmet Yılçay, yukarıda bahsedildiği gibi küçükâr sanatıyla

ustası Mevlüt Çiller aracılığıyla tanışmış. Ahmet Ustanın ifadesine göre; Mevlüt Usta küçükâr sanatını Çolak Ali lakaplı Ali Adıbelli ustadan görüp öğrenmiş. Ahmet Usta da bu zincirin önemli bir halkası olarak küçükâr sanatını icraya devam ediyor.

Ahmet Usta, ülkenin dört bir yanında küçükâr tekniğiyle ahşap sanatı yapmış, ayrıca yurtdışında da pek çok merkezde ürünleri camileri süslüyor. Gerek yeni inşa edilen camilerde gerekse tarihi yapıların onarıma ihtiyaç duyulan yerlerinde ustalığının tüm hünerlerini göstermiş durumda. Adana'da Sabancı Merkez Camii, Çeçenistan'da Gelgeden Camii, New York'ta Al-Hidaya Center, Eskişehir'de Mahmut Sami Ramazanoğlu Cami, İstanbul'da Hazreti Ebubekir Camii ustanın işlerinden sadece birkaçı. Doksanlı yılların başından itibaren onlarca küçükâr kapı, pencere, minber, vaaz kürsüsü, müezzin mahfili gibi pek çok işe imza atmış. İmza demişken kadim bir gelenek olarak Ahmet Usta da "AMELE AHMET YILÇAY" imzasını işlerinde kullanıyor.

Küçükâr sanatını iki binli yılların sonlarına kadar geleneksel yöntemlerle uygulamaya devam eden Ustamız, CNC tezgahlarının ve yazılım destekli programların devreye girmesiyle teknolojik alt yapıyı kullanarak işlerine devam ediyor. Diğer yandan kalfa ve çırak bulma konusunda zorlanan Ahmet Usta, iki evladını yanında tutup onları yetiştirmiş. Hasan ve Mehmet Ali ağabeyler babalarından hem küçükâr sanatını hem de iyi birer esnaf olmayı öğrenmişler.

Unutulmaya yüz tutmuş meslekler arasında kabul edilebilecek küçükâr sanatını fotoğrafın güçlü diliyle anlatmanın mühim ve gerekli olduğuna inanıyoruz. Konu üzerinde mesleki fotoğraflar, akademik çalışmalar, makaleler için çekilen fotoğraflar olsa da foto-röportaj şeklinde bir çalışmanın olmaması inancımızı güçlendirdi. Konya'da bu işi icra eden üç beş zanaatkardan biri olan Ahmet Yılçay büyük bir samimiyet ve muhabbetle fikrimizi olumlu karşıladı. Bir yıla yakın süren çekimler Ahmet Ustanın halen Selçuklu Ağaçişleri Sanayinde bulunan atölyesinde tamamlandı. Temel olarak Karapınar'da inşa edilen bir caminin kapı imalatı çekimlere konu alındı. Bu vesile ile belgeselimizin baş kahramanı Küçükâr Ahmet Yılçay ustamıza ve hem oğulları hem de çırakları Hasan ve Mehmet Ali Yılçay ustalarımıza en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Emeğin Öyküsü

KÜNDEKÂR AHMET USTA

Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği
adına İmtiyaz Sahibi:
Muharrem KARABACAK

Hikaye ve Alt Yazılar
Hakan BAHÇECİ

Görsel Tasarım
Mehmet KÜÇÜK

Fotoğraf Düzenleme
Cengiz TEKSOY

Fotoğraflar
Cengiz TEKSOY
Hakan BAHÇECİ
Kerim ARI
Muzaffer TEMEL

Adres: Konya Esnaf ve Sanatkarlar
Odaları Birliği
Nişantaş Mah. Metehan Cad. Esnaf Sarayı
Sitesi No:4 Kat:2 Selçuklu - Konya / TÜRKİYE
Telefon: +90 332 235 0292
Faks: +90 332 236 3778
E-posta: basin@konesob.org.tr
İnternet sayfası: <http://www.konesob.org.tr>

MART 2024

Baskı:
Olgun-Çelik Ofset Matbaa
Büsan OSB. Fevzi Çakmak Mah. 10670 Sk.
No: 26/D Karatay/KONYA
Tel: 0332 342 32 20 Fax: 0332 342 19 78
bilgi@olguncelikofset.com

Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği'nin
ücretsiz yayınıdır.





Muharrem KARABACAK
 KONESOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEĞİN ÖYKÜSÜNÜ YAZMAYA DEVAM EDİYORUZ

İnsanoğlu sahip olduğu üstün yetenekler, kendisine ve-
 rilmiş nitelikler sayesinde dünyasını her gün yenileyip
 geliştiriyor. İcatlar, değişimler, gelişmeler artan bir iv-
 meyle çağa biçim veriyor. Teknolojik yenilikler, iletişim
 becerileri, gelişmiş bilgisayarlar, yapay zekâ destekli ya-
 zılımlar gün geçmiyor ki insanı hayrete düşürmesin. Çok
 daha farklı ve hızlı bir çağın insanlığı beklediği gerçek...
 Uzun sayılabilecek bir zamandır dünya üzerindeyiz. Bul-
 duğumuz ve yaşamak üzere var olduğumuz çevre, hayatı-
 mızı devam ettirmek için çokça imkân ve nimet veriyor-
 du. Beslenmeden barınmaya, korunmaktan sığınmaya
 kadar her ihtiyacımızı etrafımızdaki malzemelerle kar-
 şılamayı öğrendiğimiz andan itibaren dünyayı imar ve
 inşa etmeye de başlamış olduk. Şüphesiz dünya üzerinde
 bulduğumuz en kullanışlı, en ergonomik, en sıcak temel
 malzeme ahşap idi. Ağaç, hemen her yönüyle yıllar yılı
 insanın yoldaşı olmaya, ona destek vermeye devam edi-
 yor. Sayılamayacak kadar türü ve bir o kadar kullanım
 alanıyla ağaç ve türevleri, dün olduğu gibi günümüz in-
 sanının da vazgeçemediği bir doğal ürün.

Diğer yandan salt fiziki ve somut bir dünyamız yok. Es-
 tetik algımız, hoşlanmak ya da güzel görmek dediğimiz
 soyut ve içe dönük yanlarımız da var. İnsan, güzel olanı
 arıyor ve yeni bir güzele ihtiyaç duyuyor. En güzeline
 ulaşma çabası estetik kaygımızla birleşince sanatsal
 ürünler ortaya çıkıyor. Sanat dediğimiz o engin ve üst
 zevk alanı, insanın ruhuna da hitap ediyor. Ahşap ve tü-
 revleri bir kez daha karşımıza çıkıyor ve birbirinden fark-
 lı onlarca sanatsal çalışmada çok kıymetli bir malzeme
 olarak bizi karşılıyor.

Ağacın dokusu ve ruha dokunan zarafeti, doğallığının
 verdiği haz, işlemedeki kolaylığı ve sıcaklığıyla vazge-
 çemediğimiz bir yapı malzemesi olduğu kadar tezyin ve
 dekor ürünü olarak dört bir yanımızda varlığını sürdürü-
 yor. Asırlara meydan okuyan nice camii kapısı, pencere
 kanadı, rahlesi, sütunu ve çatısıyla ahşabın güzelliğini
 yaşamaya devam ediyoruz. Evlerimizde halen tahta ka-
 sıklar var, masamız, sandalyemiz, tuttuğumuz kalemi-
 miz aynı ağacın ürünü...

Ağaç ve ondan neşet ürünler elbette Türk İslam sanatı-
 nın da en önemli malzemelerinden biri olmalıydı, öyle
 de oldu. Oyma, kakma, yakma gibi pek çok sanat dalında
 kullanılan ahşap kündekâri sanatının da tek malzemesi
 oldu. Kadim kültürümüzün en önemli el sanatlarından
 biri olan kündekâri yüzyıllar boyu camileri, sarayları,
 hanları, evlerimizi süsledi. Mahir ellerde üretilmiş ka-
 pılar, pencereler, minberler göz kamaştırıcı yapılarıyla
 ruhumuzu okşamaya devam ediyor.

Ahşap ve kündekâr buluşunca paha biçilmez ürünler
 ortaya çıkıyor. Konu bu kadar mühim olunca ustaları ve
 sanatlarını anlattığımız serinin bu kitabını “kündekâri”
 sanatına ayırmak kaçınılmaz oldu. Bundan önce yayın-
 ladığımız üç kitapta üç farklı zanaat ve ustasını fotoğrafların
 görsel diliyle anlatmıştık. Elinizde tuttuğunuz bu
 çalışma ile ahşap işçiliğinin en önemli şubelerinden biri
 olan kündekâri sanatını anlatıyoruz.

Usta-çırak geleneği çerçevesinde sanatı ustasından öğ-
 renen ve uzun yıllardır bu sanatı icra eden Ahmet Yılçay
 ustamız, kendi atölyesinde çalışmalarına devam ediyor.
 Medeniyetimizin önemli örneklerinden olan bu sanatı,
 yarınlara taşımak ve yaşatmak için çaba sarf eden usta-
 mızın Ahilik geleneği yaklaşımıyla bu topraklara çok şey
 kattığının bilincindeyiz.

Bu vesileyle, daha önce yayınladığımız kitaplarda yer
 alan Bıçakçı Abdullah Ustaya, Testici Ahmet Ustaya,
 Terzi Aziz Ustaya tekraren selam ediyor bu kitaba hikâ-
 yesi ve sanatı ile dâhil ettiğimiz Kündekâr Ahmet Ustaya
 şükranlarımızı sunuyoruz.

Ayrıca tüm birlik kurullarımıza, oda başkanlarımıza,
 odalarımızın yönetim ve denetim kurulu üyelerine, sa-
 natkârlarımıza, Birlik çalışanları kıymetli mesai arka-
 daşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Diğer yandan “Emeğin Öyküsü” serisinin devam edeceği
 müjdesini de bildirmek isterim.

Bu projede birlikte ekip ruhuyla çalıştığımız fotoğraf sa-
 natçıları Muzaffer Temel, Kerim Arı, Cengiz Teksoy ve
 Hakan Bahçeci'ye teşekkür ediyor, sonraki çalışmalar
 için başarılar diliyorum.

DÜNDEN BUGÜNE KÜNDEKÂRİ

İnsanoğlu binlerce yıldır, yaşadığı dünyayı keşfetmek, tanımak, sıyrımlarını öğrenmek için durmak bilmeyen bir arayış içinde. İnsan, sadece çevresini kuşatan dünyayı değil kendini de her çağda yeniden tanıyor yeniden keşfediyor. Kendini bulma çabasından hiç vazgeçmedi, vazgeçmiyor.

İlk insandan başlayarak öğrendik, hayatta kalabilmeyi, alet keşfedip kullanabilmeyi, sorun çözebilmeyi, çevremizi değiştirip, gelişmeyi. Bununla birlikte yine aynı insan ruh ve gönül dünyasına hitap edecek yollar da aradı. Yaptığı her işte estetik bir kaygı taşıdı, göze ve gönle hoş gelecek bir yapı inşa etti. Bu durum zamanla sanatın, kültürün, edebiyatın temellerini atmış oldu.

Temel ve zorunlu ihtiyaçlarını doğada hazır olarak bulan insan, bulduğu malzemeyi işlemeyi, dönüştürmeyi, şekil verip başka malzemelerle kullanmayı da öğrendi. İnsanın doğada hazır olarak bulduğu ilk ve en kullanışlı ürünlerden biri de “ağaç” oldu. Hayatın hemen her alanında rahatlıkla kullanılabilen, işlemesi kolay, görünümü doğal, süslemeye müsait bu malzeme hem zanaatın hem sanatın önemli bir ögesi haline geldi. Ahşap işçiliği dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi Anadolu coğrafyasında da vazgeçilmez bir işçilik ve meslek olarak kabul gördü.

Anadolu; onca medeniyete ev sahipliği yapmış, onca milleti bağrında beslemiş mümbit bir coğrafya... Yaşadığımız bu topraklar insanlık tarihine ışık tutuyor. Kültürden sanata, mimariden edebiyata kadar zengin ve renkli mazisiyle köklü bir mirasa sahip.

Türklerin Anadolu'ya gelişi ve burayı yurt edinmeleriyle coğrafyanın dokusu, ruhu ve iklimi de değişmiş oldu. Müslüman Türkler farklı coğrafyalardan getirdikleri birikim ve tecrübeyi, Anadolu'da buldukları mirasla harmanladılar. İnşa ettikleri şehirler, mimari şaheserler kalıcı birer imza olarak Anadolu'nun bağrında günümüze kadar ulaştı. Türklerin elinde yazıdan söze, mimariden giyime hemen her kültür ögesi sanatsal bir ifade aracı oldu.

Türkler, farklı birçok doğal malzemeyi ustalıklı kullanıyor, hem ergonomik ve dayanıklı hem de estetik ve kullanışlı ürünler çıkarıyordu. Bu ürünler zanaatkarların elinde birer sanat eserine dönüşüyor, nesilden nesle aktarılacak köklü bir kültür hazinesi oluşuyordu. Bu hazine içinde şüphe yok ki ağaç ve ahşap işleri özel bir yere sahip. Ücra bir Anadolu köyünde sıradan bir köy evinin kapısında ince bir oyma işi, rengârenk bir

kalem işi, göz nuru bir kakma işi görmek mümkün. Aynı hassasiyet ve sanatçı zarafetini bir minberin kenarlıklarında (aynalıklarında), pencere kanatlarında, rahlede, cümle kapısında bulmak da mümkün ve doğal.

Ağaç ve ahşap işçiliği konu ediliyorsa “Kündekâri” sanatı için özel bir yer ayırmak elzemdir. Farklı coğrafyalarda doğmuş, gelişmiş ve çeşitlenmiş olsa da Anadolu'da Türk İslam Sanatının bir parçası olarak zirveye ulaşan bu kadim ve köklü uğraş yüzyıllardır icra ediliyor.

Kündekâri; belgesel çalışmamızın kahramanı Ahmet Yılçay Ustamızı da ifadesiyle kınış geçme ve çatma sanatı olarak tarif ediliyor. Türk Dil Kurumu sözlüğünde “kakmacılık” olarak tanımlanan Farsça kökenli bu kavram yıllar içinde zanaatın ismi olmuş ve bu sanatı icra eden ustaya da “kündekâr” denmiştir. Dekoratif amaçlı bir doğramacılık tekniği olarak tanımlanan kündekâri için Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisinin ilgili maddesinde şu tarif yapılmaktadır; Kündekârî sekizgen, beşgen, yıldız gibi geometrik şekillerde kesilmiş küçük ahşap parçalarının çivi ve tutkal yardımı olmaksızın yalnızca birbirlerine geçirilmeleriyle düz yüzeyler elde etmeyi amaçlayan bir tekniktir. Böylece nem ve ısı değişikliği sebebiyle yekpare ağaç levhalarda görülen eğrilme ve çarpılmalar önlenir.

Kündekârinin güzide ve emsalsiz örneklerine Anadolu'nun hemen her köşesinde rastlamak mümkün. Erken dönem örnekler arasında ilk akla gelen Konya Alâeddin Caminin minberi, Beşşehir Eşrefoğlu Caminin minberi ve kapısı, Aksaray Ulu Camii, Harput Sâre Hatun Camii minberleri 12. Yüzyıla tarihlenen eşsiz örneklerdir. 13. Yüzyıl içinde tamamlandığı belirtilen, Siirt, Malatya, Birgi Ulucamilerin minberleri ve elbet Bursa Ulu Caminin minberi kündekâri tekniğinin en güzel örnekleri olarak günümüze kadar ulaşmıştır.

İlk çağlardan beri yapı malzemesi olarak kullanılan ağaç, yüksek direnci, sıcak ve soğuğa karşı mukavemeti, işlemesinin kolaylığı ve onarıma imkân vermesi bakımından üstün niteliklere sahip bir malzemedir. Diğer yandan bolca çeşidinin olması, doğal ve estetik görünümü ağacın tercihinde önemli rol oynamıştır. Bununla birlikte ağaç, özellikle tezyin sözü konusu olduğunda sanatsal bir ifade aracı olmaktadır. İslam sanatının önemli yönlerinden biri olan “soyutlama” için kündekâri sanatı engin bir imkân sunmaktadır. Böylelikle Kündekâri; estetik ve görsel anlamda güçlü bir tezyin uygulaması olmakla birlikte, ahşabın uzun yıllar deforme olmadan ilk günkü haliyle sapsağlam kalmasına katkı sağlamaktadır.

Kündekâri sanatında temel prensip kayıtların (çıtaların) delik ve zıvana yardımıyla birbirlerine geçme yöntemiyle tutturulmasıdır. Oluşan geometrik boşluklar da tablalar yardımıyla doldurularak bütün bir satıh oluşturulmaktadır.

Çivi, tutkal gibi yardımcı malzemeler kullanılmaz. Bahsedilen bu teknik literatürde “Hakiki Kündekâri” olarak bilinmektedir. Anadolu’da hakiki kündekâri tekniğinin yanında “sahte/yalancı kündekâri” adıyla üç farklı teknik de tatbik edilmiştir. Çakma-Kabartma, Çakma-Yapıştırma ve Kabarma kündekâri çeşitleri olarak bilinen bu uygulamalar esasen hakiki kündekâri kadar zordur. Hakiki Kündekâriye benzemelerinden dolayı böyle anılmaktadırlar.

Türk İslam sanatının önemli bir temsilcisi olan kündekâri, sadece teknik bir uygulama değildir elbette. Yukarıdan beri bahsettiğimiz şekliyle yüzyıllar boyu icra edilen bu zanaat; derinliği, hikâyesi, metafizik boyutu olan yüzey sanatı olmuştur. Türk İslam Sanatı, tasvir etme, aynıyla şekillendirme yerine temsiliyi gösterme ve imgeler yoluyla işaret etme yolunu tercih eder. Bu yönüyle daha çok soyut bir derinlik taşır. Denge ve huzur İslam sanatının en dikkat çekici yönlerini oluşturur. Kündekâride bu yaklaşım zirveye ulaşır. Düz bir satıh üzerinde parçaların oluşturduğu bütün, evreni oluşturan parçaların bir araya gelmesiyle oluşan mükemmel sistemi sembolize edebilir.

Kündekâri, diğer Türk İslam Sanatlarında olduğu gibi sonsuzluğu arayışın, sonsuzluk yolculuğunun bir vesilesi olabilir. Sınırlı bir yüzeyde ebediyete vurgu yapmak için oluşturulan kompozisyon; tekrarlanan figürler, kesişen doğrular, birbirini takip eden köşeler, ritim duygusu, parçaların oluşturduğu şekiller, o şekillerin bir araya gelmesiyle oluşan yeni düzenler... Türk İslam Sanatının sıradan bir kapıya kazandırdığı ruhun temelinde bu arayış olsa gerek.

Anadolu’nun Türk yurdu olmasını sağlayan pek çok unsur var. Bunların arasında Orta Asya’da filizlenip yeşeren, Büyük Selçuklular ile Anadolu’ya taşınan Türk kültür ve sanatı ayrı bir yer tutar. Ahşap işçiliği ve sanatı da bu kültürün önemli bir parçası olarak Anadolu Selçukluları, beylikler ve Osmanlı’dan tevarüs ederek günümüze kadar ulaşmıştır. Osmanlı döneminde çatma kündekâri uygulama olarak azalsa da sanatsal anlamda gelişimini ve çeşitliliğini idame ettirmiştir.

Teknolojinin devreye girmesi, el aletlerinin yerini bilgisayarların alması, yapay zekâ destekli elektronik tezgâhların yaygınlaşması, işin icrasını değiştirmiştir.

Yine de amaç “çatma tekniğini” uygulamaktır. Makineler yardımıyla kesilip hazırlanan parçalar halen ustalık gerektiren el işiyle birleştirilmektedir. Her ne kadar teknoloji ile birlikte imal aşaması değişmiş olsa da yılladır değişmeyen bir şey var; motifler, düzenler, yıldızlar, geometrik şekiller... Geleneksel kompozisyon öğeleri klasikleşmiş tarzda muhafaza ediliyor.

Halen kullanılan bu motifler karmaşa ve karışıklığa yer vermeden, barındırdığı “çoklukta birlik” yaklaşımıyla her çağda modern kalabilmiştir. Kündekâri tekniği ile tezyin edilmiş bir satıhta, tek bir noktadan başka bir noktaya rahatlıkla ulaşır, simetrik yerleşim sayesinde ahengin coşkusıyla dolarsınız. Yüzeyin en küçük yapıtaşı diğer parçalarla birleşir, yeni şekiller oluşur ve bu şekilleri sonsuza kadar çoğaltabilirsiniz. Mükemmel bir dinamik yapı, engin bir zihin yolculuğu ve tefekkür hali...

Günümüzde geleneksel yöntemlerle hakiki kündekâri yapan ustaların sayısı oldukça azalmıştır. Konya özelinde bir elin parmaklarını geçmiyor hakiki kündekâri ile ürünler yapan usta sayısı. Marangozluğun ya da mobilya imalatı içinde bir uğraş olarak görülüyor. Kullanımı çok yaygın olmamakla birlikte özellikle cami mimarisinde, kamu binalarında, tematik yapılarda kündekâri sanatını görmek mümkün.

Kündekâri ürünler için geçmişte olduğu gibi bugün de çoğunlukla ceviz, meşe, abanoz, sedir, gül ağaçları tercih ediliyor. Taş ve mermer işleriyle birlikte kullanılan bu ahşap sanatı, diğer ahşap sanatları ile de yoldaşlık yapıyor. Özellikle oyma ve kakma teknikleriyle birlikte kullanılan kündekâri, kalem işi (Edirnekâri) ile de yan yana kullanılmaktadır.

Bugün şaheser olarak günümüze ulaşan birçok minber, kapı, mihrap gibi işlerin çoğu için on yıllar sarf edildiği belirtiliyor. Bir usta ömrü boyunca üç beş denebilecek sayıda ürünler vermiş. Bu yüzden; kündekâri için üç temel unsur önem arz ediyor; zaman, sabır ve emek. Bu üçü kâmil manada bir ustada varsa paha biçilmez eserler ortaya koyabiliyor.

KAYNAKLAR

- 1- *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Kündekâri Maddesi*
- 2- *Anadolu’da Türk İslam Sanatı Mustafa Bektasoğlu DİB Yayınları 2009*
- 3- *Geleneksel Türk El Sanatlarımızı Yaşatan Kündekâri Ustası Mevlüt Çiller, Hamide Soy-sal Yüksek Lisan Tezi Ankara 2007*
- 4- *Türk Ahşap Sanatında Gerçek ve Taklit Kündekâri Emlaklarının Fiziksel Performan-sının Karşılaştırılması, Mehmet Yüksel Yüksek Lisans Tezi Ankara 2002*
- 5- *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü Doğan Hasol 2023*



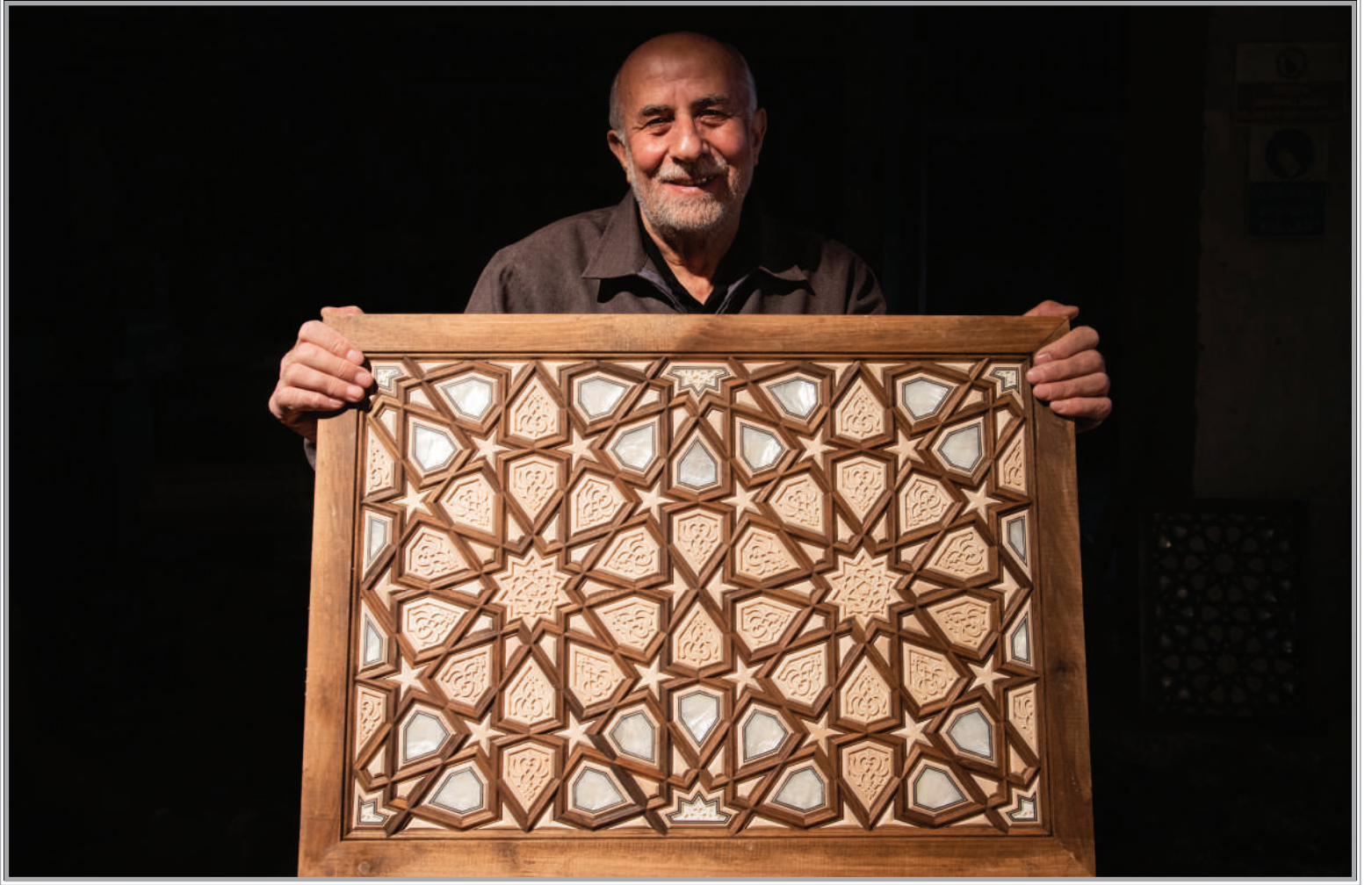
Kündekâri; yüzyıllar öncesinden bugüne miras bir ahşap sanatı... Dünden bâki engin bir tecrübe, bu tecrübeye sadık bir usta, geleneksel usullere bağlı, aynı titizlik ve özenle aslı ve hakkıyla tatbik edilen kadim bir sanatın icrası... Ruhumuzda mazinin özlemi, kulağımızda hicaz bir şarkı, o güzelim şaheserleri yâd ederek başlıyorduk hikâyeye.



Nesilden nesle aktarılmış bir zanaatın, ustadan çırığa emanet bir zincirin son halkalarından; Kündekâr Ahmet Usta. Yıllarını bu işe vermiş, ekmeğini bu uğraşla kazanmış, iyi esnaf olma çabasında geniş yürekli bir Kündekâr o.



Ahmet Usta'yı ve iki oğlu da dâhil yanında çalışanları, kündekâri işini yaparken fotoğraflayacak olmak bizi heyecanlandırıyor. Bu heyecan içinde başlıyoruz çekimlere. Konya'nın Karapınar ilçesindeki bir camii için istenen iki giriş kapısının kündekâri tekniğiyle üretimine şahitlik edeceğiz. Ahmet Usta gibi "Ya Allah, Bismillah" diyerek başlıyoruz.



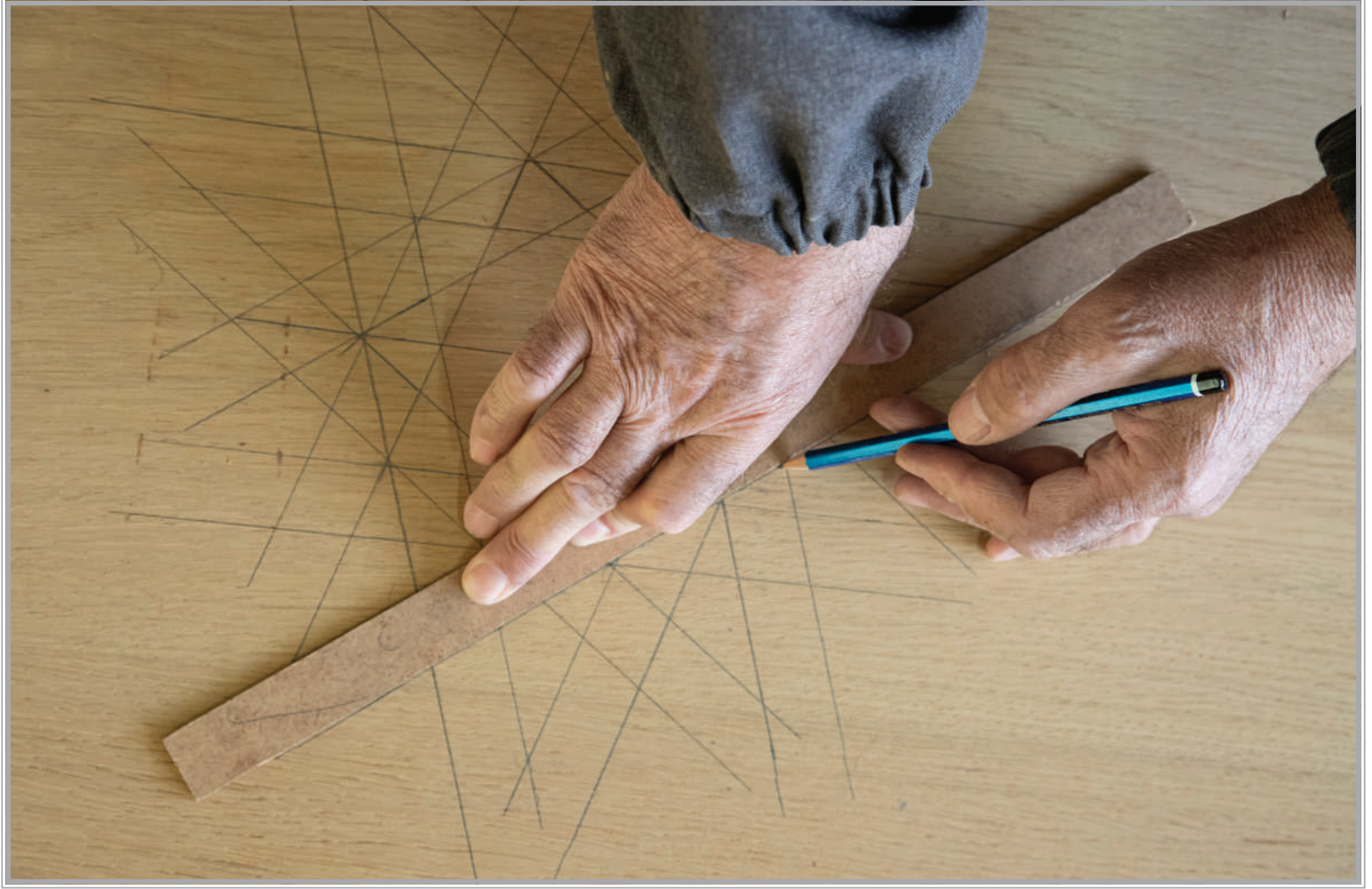
Çekimler boyunca ahşabın dokusu ve rengi, kokusu ve deseni mest ediyor bizi. Ahşap nasıl da yakın ve tanıdık geliyor insana. Bir de yıldız düzeninde sedef kakmalı bir kündekârî işi görünce hayran hayran bakıp kalıyoruz öylece.



Ustamız, kendisine gelen sipariş için hazırlık ve planlama yapmak üzere çalışmalara başlıyor. Onun deyimiyle “gönlüne yatacak, içine sinecek” yaptığı iş. Bu yüzden her merhalede titizleniyor hem de ilk baştan.



Ahmet Usta, kendisinden istenen cami kapısı için, geleneksel düzenlerden biri olan yıldız motifli düzeni uygulamaya karar veriyor. Yıllar boyu tatbik edilerek günümüze ulaşmış motifler ve düzenler ilk günün zevkini ve letafetini yaşıyor. Her eser aynı çizgide aynı arayış içinde tıpkısı gibi olsa da kendi içinde biricik ve özel olacak.



Yapılacak ilk iş; düşünülen planın düz ahşap bir zemin üzerine çizilmesi...
Tüm yüzeye uygulanacak yıldız temelli kompozisyon, en küçük hücresinden başlayarak ustanın çizimiyle yüzeye aktarılıyor.

Ahşap yüzeyde geometrik şekillerin, köşegenlerin, kesişmelerin yerleri, başlangıç ve bitiş noktaları kusursuz bir form olarak çiziliyor. Bu çizim taslak; kapının şekillenmeye başladığı ilk adım...





Oğlu ve ırağı Hasan Abiyle birlikte taslak proje üzerinde çalışırken,
ustanın hem bir baba şefkati hem bir usta disiplini içinde ona rehberlik yaptığını anlamak zor değil.



Ustannn çizdiği taslakta, künde-kârî tekniğine uygun olarak, gerekli yerler siliniyor. Böylelikle çizim, kâğıda aktarılmak üzere hazırlanıyor.



Ahşap yüzey üzerine çizilen ilk taslak, aydıneger adı verilen bir kâğıda kopya ediliyor, oradan da ozalit adı verilen başka bir kâğıda, bu "kılavuz çizim" aktarılacak.



Kâğıda aldığımız bu taslak artık proje olmuş, ustanın zihninde canlandırdığı motifler ve geometrik düzen, filizlenerek somutlaşmıştır. Yüzyıllar önce Bursa Ulu Caminin minberi, Beyşehir Eşrefoğlu Caminin kapısı hangi ruh ve hisle yapılmışsa aynı duygunun esintisi kuşatıyor bizi.



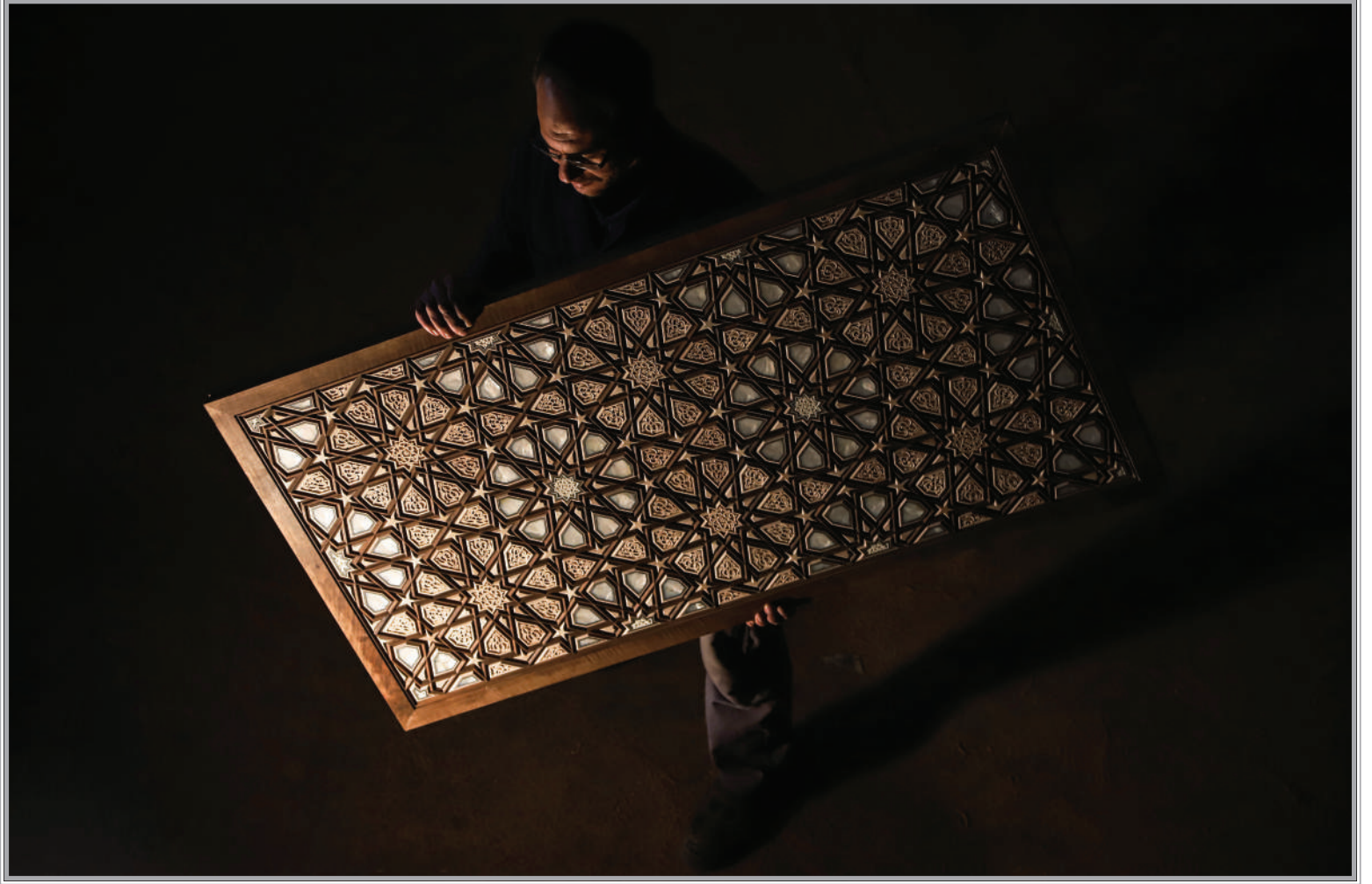
Kündekâri esasında tek başına ve özgür olan parçaların bir araya gelerek yekpare bir bütün oluşturması... Aynı ölçü ve şekilde onlarca tek parça ama her birinin yeri ve önemi çok başka. Her parça kendi yerinde olmalı ve öyle omuz vermeli bütüne. Bundan dolayı her parçaya bir numara veriliyor ve artık bu sayılar tüm kündekâri işinin anahtarı oluyor. Öyle ki yıllar geçse de kayıtların arka yüzüne yazılan bu sayılar olduğu gibi kalıyor. Ahmet Ustamız, Konya Alaaddin Caminin o muhteşem kündekari minberinin arka yüzünde gördüğü sayılarla ne kadar heyecanlandığını ısrarla belirtiyor.



- 1- Ustanın çizip proje haline getirdiği çizim, verilen numaralarla birlikte tüm uğraş boyunca kılavuzluk yapmak üzere hazır. Artık asıl malzemeye, ağacın o doğal ve güzel dokusunu hissetmeye geldi sıra. Talep edilen işin vaziyetine göre uygun bir ağaç seçilecek. Ahmet Ustamız farklı birçok ağaç ismi sayarken bu iş için ceviz ağacında karar kılıyor.



Ahmet Usta, yıllardır yarenlik yaptığı ağaçla sanki bir dost edasıyla hasbihal ediyor.
Fotoğraf karelerine sığmasa da çekimler boyunca ağacın kokusu bizi mest ediyor.



Ağacın seçimiyle birlikte ahşabın işlenmesi, ince ve titiz bir değişim süreci de başlamış oluyor.
“Ağacın ormandan kesilip, atölyeye kadar gelmesi bile ayrı bir hikâyedir” diyor Ahmet Usta.



Latalar halinde atölyeye kadar gelen ahşap bloklar,
ilk olarak planya yardımıyla pürüzsüz bir yüzeye ve belirlenen ölçüye kavuşuyor.

Ustalık bu topraklarda özel bir yere ve kıymete sahip.
Öyle kolay bir makam değil nitelik.
“Göz var nizam var” deyimi ancak bir usta bakışıyla hayat bulur tıpkı Ahmet Ustamızın bakışı gibi.





Kökleriyle toprağın bağrında büyüyüp gelişen ağaç, aşamalardan geçerek özünde sakladığı şekle bürünüyor. Ustanın ellerinde değişip, var oluşunun yollarını arıyor. Ağacı hizaya getiren makinelerden biri de hızar. Çıkardığı ses, hızla dönen bıçkısı ustanın komutlarına uymaktan başka bir şey yapamıyor.



Hızarda terbiye edilip düzene sokulan kayıtlar bir başka makinede alıyor soluğu.
Kayıtlar, arzu edilen şekilde ve açılarda freze makinesiyle hazırlanıyor.



Usta, her ne kadar makineden geçmiş de olsa tüm kayıtları kendi gözüyle kontrol etmeyi bırakmıyor. Yılların getirdiği alışkanlık, bunca vaktin tecrübesi bunu gerekli kılıyor belki de.



“Vaktiyle makineler yoktu Ustam, nasıl yapıyordu bunca iş” سوالini sormadan geçemiyoruz. Cevap vermeden önce alet tezgâhında duran eski bir el rendesini alıp, nasıl çalıştıklarını gösteriyor. Asırlar önce “kündekâri bir minber” için neden on yıllar harcadığını o zaman anlıyoruz.



Hızır yardımıyla elde edilen kayıtlar artık çizimi yapılan projeye ve numaralı parçaların ölçülerine göre kesilecek.
Tüm yüzey için lazım olacak kayıt adedi, kayıtların boyları projede belirlenmiş halde.
Bütünden elde edilen küçük parçalar bir başka bütünü oluşturmak için toplanıyor bir araya.



Ahmet Usta, kılavuz çizimi rehber edinerek kesim yerlerini kayıtların üzerine çiziyor. Onun deyimiyle her bir kayıt, diğeri ile buluşacağı noktaya tayin ediliyor. Markalama işlemi de denilen bu süreç tüm çalışmanın temeli niteliğinde.



Ahşabın üzerine düşen ışık, ustanın çalışan elleri,
kalemin cetveli takip etmesi geçmişten gelen sükûnetin huzuru sanki.

Emek, sabır ve zaman; kündekârın olmazsa olmaz üç sermayesi... Bunların sonunda, yıllara meydan okuyan, her görende hayranlık uyandıran bir eserini kalıyor geride. Ustanın “Her imal ettiğim çalışma benim için ayrı bir heyecan ve onurdur” demesi beyhude değil.





Kesim yerleri çizilen kayıtlar sıra ile kesilecek.

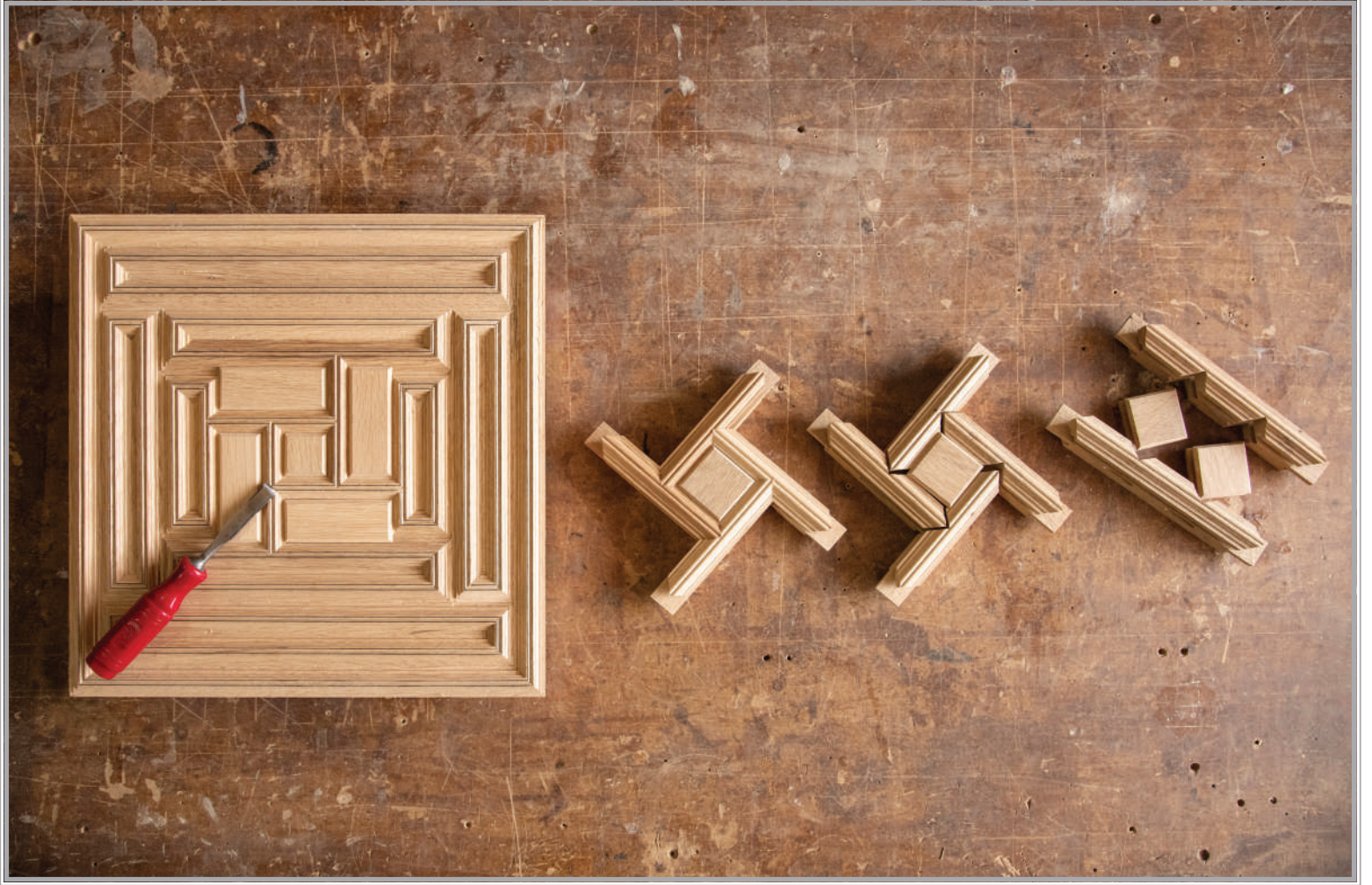
El bıçkısını alan Ahmet Ustamız, mengineye sıkıştırdığı kayıtları kesmeye başlıyor. Kesimden önce dönüp gülümsüyor samimiyetle. Onun edasında gördüğümüz şey; mutmain bir kalp, sıcak bir tebessüm, vakur bir ustalık tecrübesi...



Derinlik, genişlik ve boy ölçüleri belli olan kayıtlar, projede tayin edilmiş şekilde açılarına göre kesiliyor. Her bir parçanın kesim açısı diğer parçanın kesim açısı ile ahenkli olmak zorunda, bu nedenle her merhale özen ve dikkat istiyor.



Kündekâri sanatında, kayıtlar birbirlerine delik ve zıvanalar yardımıyla sabitleniyor. Bu zıvana ve delikler sayesinde çivi, tutkal gibi başka araca gerek kalmadan tüm parçalar birbirine sapasağlam tutunup bütün yüzeye omuz verecek. İşin en temel adımı atılıyor; kayıtlara delikler ve zıvanalar açılıyor.



Her bir parçanın üzerine aynı titizlikle emek harcamak gerekiyor.
Onlarca parça hemen yanındaki parçayla tam bir uyum içinde birleşmeli.
Birken iki, ikiyken dört, dörtken sekiz ve sonsuza kadar devam edebilecek parçalar bütünü.



Zıvanaların açılmasından sonra her parçanın, özellikle iç kısımları ıskarpela yardımıyla yontuluyor. Bu hamleler, parçaların pürüzsüz ve tam kesitinde olması için zorunlu. Ustanın tecrübesi bir kez daha görülüyor, nasırlaşmış parmaklarında.



Ahmet Usta'nın elleri belki nasırlaşmış ama işine olan aşkı hep taze kalmış. Yarım asra yakın aynı şevkle emek sarf eden ustanın sabrına gıptayla bakıyoruz. Onu, atölyenin bir köşesinde, yalnız başına, işine pür dikkat eğilmişken görmek ustalığına olan saygımızı bir kat daha arttırıyor doğrusu.



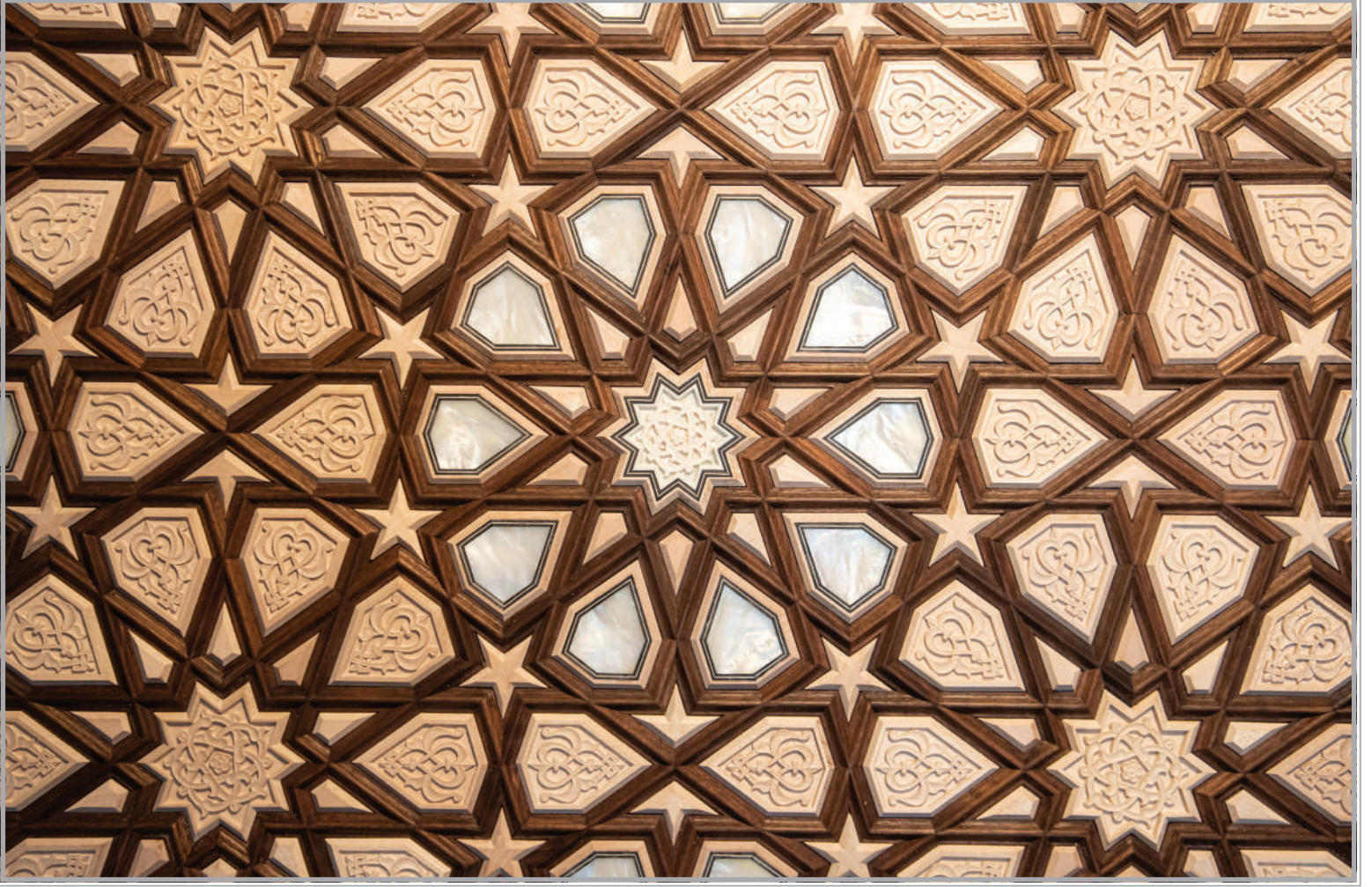
Ve parçaların birleşme anı... Delikleri, zıvanaları kesilen, açılı kesimleri tamamlanan parçalar projeye göre birleşip bütünü oluşturacak. En küçük parçadan başlayarak tıpkı bir yapboz gibi, her parça ancak kendisine ayrılan yere gelecek ve bu durum yüzey boyunca devam edecek.



Parçalar bir araya geldikçe Kündekârî çalışma tüm güzelliği ile beliriyor. Ağacın ahşaba, ahşabın sanata büründüğü an. Motifler, geometrik şekiller sizi bir noktadan alıp başka bir noktaya götürürken, sonsuz bir devinim kendi içine çekiyor.



Birbirinden bağımsız tek tek özenle hazırlanan küçük parçalar, belirlenen kompozisyonda birleşiyor. Denge, ritim, perspektif gibi sanatın tüm unsurlarını künde-kârî sanatında bulmak mümkün.



Türk İslam sanatında tefekkür ve sonsuzluğa kavuşma amacı, temel ilke ve arayış olarak yer alır. İzleyeni daha çok tefekkür etmeye, zihni bir çabaya, engin bir yolculuğa çıkarmayı arzu eden Türk İslam sanatının ahşap işçiliğinde vücut bulmuş hâli kündekâri olsa gerek.

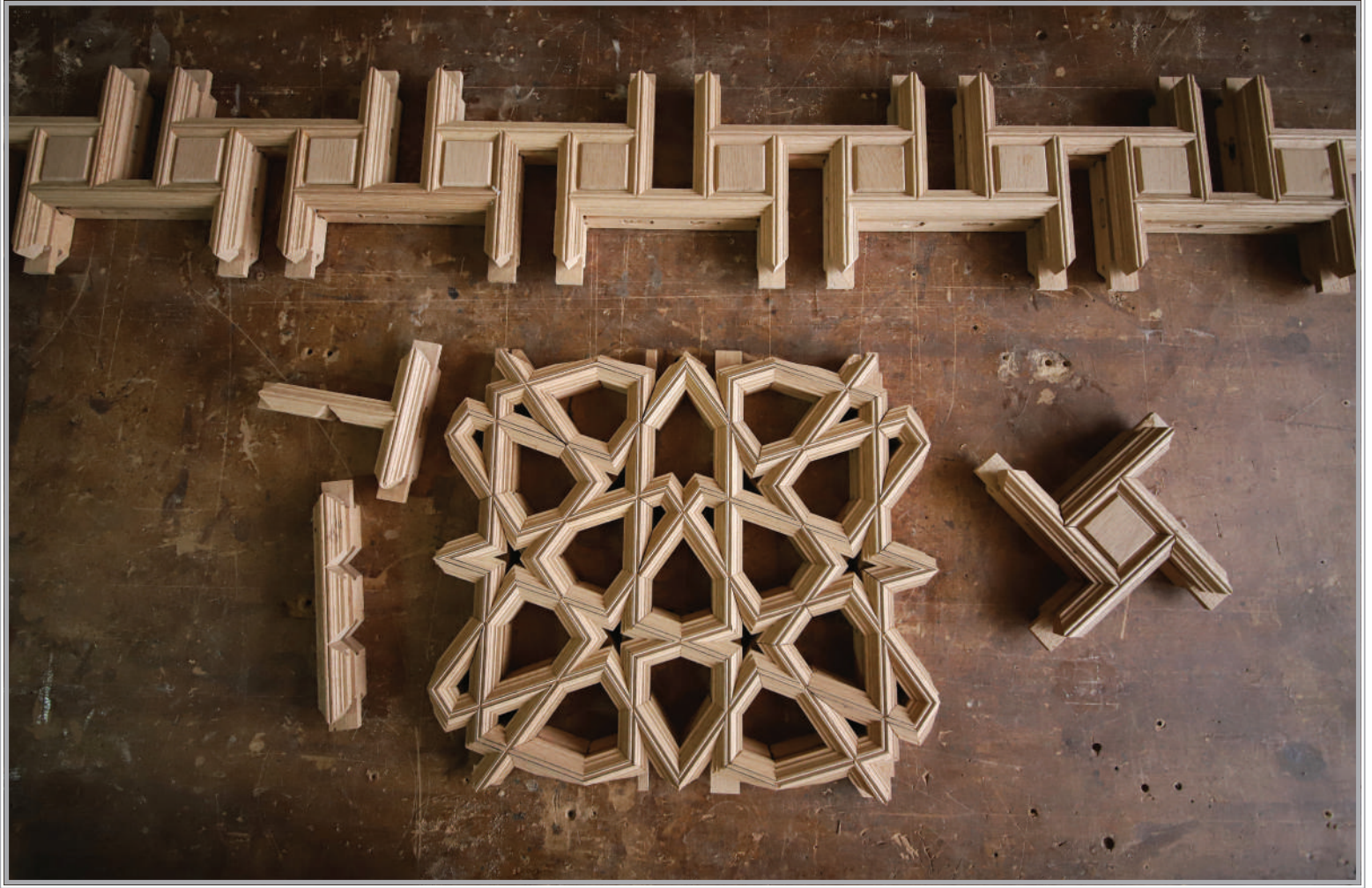


Ahmet Ustamız; kendi uyguladığı tekniğin geleneksel tanımında “hakiki künde-kârî” olarak tarif edildiğini özellikle belirtiyor. Nitekim Anadolu’da künde-kârînin üç ayrı taklit tarzı da uygulanmış.



Ahmet usta tüm parçaları defalarca söküp takıyor, her parçanın kendi yerine tam bir uyumla yerleşmesi ve oluşan bütünün muhkem bir sağlamlığa kavuşması gerekiyor. Küçük bir boşluk, az bir uyuşmazlık olsa ya o parça yeniden kesiliyor ya da el aletleri ile düzeltiliyor.

Bu “alıştırma” çalışması sürgit devam ediyor ta ki usta “tamam” diyene kadar.



Ana hatlarıyla şekillenen ve birleştirilen çalışma, artık tezgâhın üzerinde.

Yıldız desenli ya da kare düzeninde künde-kârî...

Ustadan çırâğa yüzyıllar boyu aktarılmış bir tecrübenin, kadim bir zanaatın, aynı güzellikle yeniden icrası...

Kündekârî, estetik görünümüyle hoş bir tezyin aracı, bununla birlikte sağlam ve uzun ömürlü bir yapı malzemesi. Nitekim ağaç uzun yıllar geçtikçe çalışmaya, sıcak ve soğuk karşısında bozulmaya müsait bir yapıya sahip. Kündekârî tekniğiyle birbirine sıkı sıkıya tutunan parçalar sayesinde, kapıda oluşabilecek çatlama, kırılma gibi ihtimaller asgariye indirilmiş oluyor.

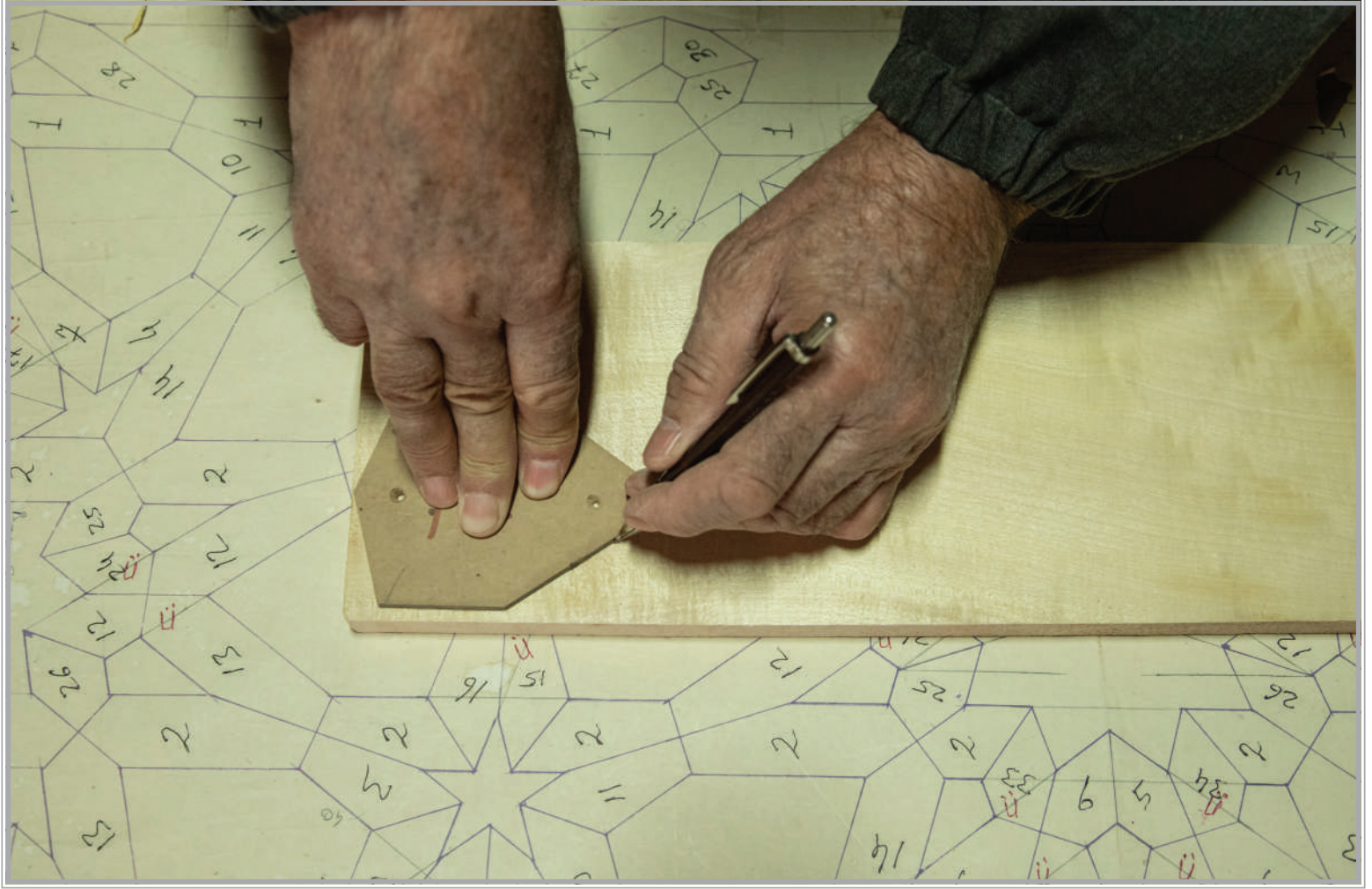




Çizimle başlayıp proje haline gelen, kayıt ve açılı kesimleri ile devam eden çalışma, parçaların birleşmesiyle yekpare bütün haline gelmiş oldu. Bu haline “şebeke” adı verilen kündeğin tabllar ile donatılması var sırada. Sathın, tezyin işi başlıyor.



Kündekârî şebekenin tamamlanması ile birlikte geometrik şekiller, yıldız desenler, dörtgenler ortaya çıkıyor. Bu boşluklar, tabla adı verilen parçalarla doldurulacak. Böylelikle yekpare bütüne ulaşmış olacağız.



Kündekârinin düzenine göre kullanılacak büyüklü küçüklü tablalar,
farklı şekillerde ve değişik ebatlarda seçilen yüzeye çiziliyor.



Ahmet Usta hem oğlu hem ırağı Hasan ağabeye babası olarak hayatı, ustası olarak işi oğretirken daha çok, yakın bir dost edasıyla rehberlik yapıyordu. Ustanın muhabbeti, çırağın hürmeti gelip baba oğulda birleşmiş gibiydi.



Ahşap yüzeye çizilen tabla motifleri hızarda kesilip kalıp halinde çıkarılıyor.
Lazım olacak ve kullanılacak tabla sayısı zaten projede tespit edilmişti.
Aynısı gibi lakin diğerinden yeri itibariyle farklı onca tabla, ustanın elinden geçiyor.



Her parçada olduğu gibi tablaların da yerleşeceği yer için açları, pah ve kınışları açılıyor. Küçük bir hataya yer yok neredeyse. Her ne kadar makineler devreye girmiş olsa da ustanın gözü, eli ve tecrübesi olmadan parçalar birbiri ile uyum sağlamıyor.



Elde edilen tablalar, kendine ait bölüme monte edilecek.
Bu öyle ince ve hassas bir aşama ki parçalar arasında hem gereğinden fazla boşluk olmamalı hem de hareket edebileceği kadar serbest kalmalı.



Bu nedenle Ahmet Usta, defalarca alıştırmayı yapıyor,
yerine yerleşmeyen parçayı tekrar elden geçiriyor, milimetrik düzeltmeler yapıyor.



Kündekâri, kendi içinde kadim bir geleneğe ve estetik disipline sahip. Kullanışlı ve sağlam olduğu kadar göze ve gönle hoş gelmeli.

Bunun ilk yolu tablaların işlenip süslenmesi.

Tablaların süslenmesi demek köklü ve kadim iki ayrı sanatı da icra etmek demek.

Birisi oymacılık diğeryse kakmacılık.

Anadolu'nun en eski zanaatlarından biri olan oymacılık gerek taş gerekse ahşap işi olarak tüm ihtişamıyla uygulanmış ve bu alanda muntazam eserler verilmiş.





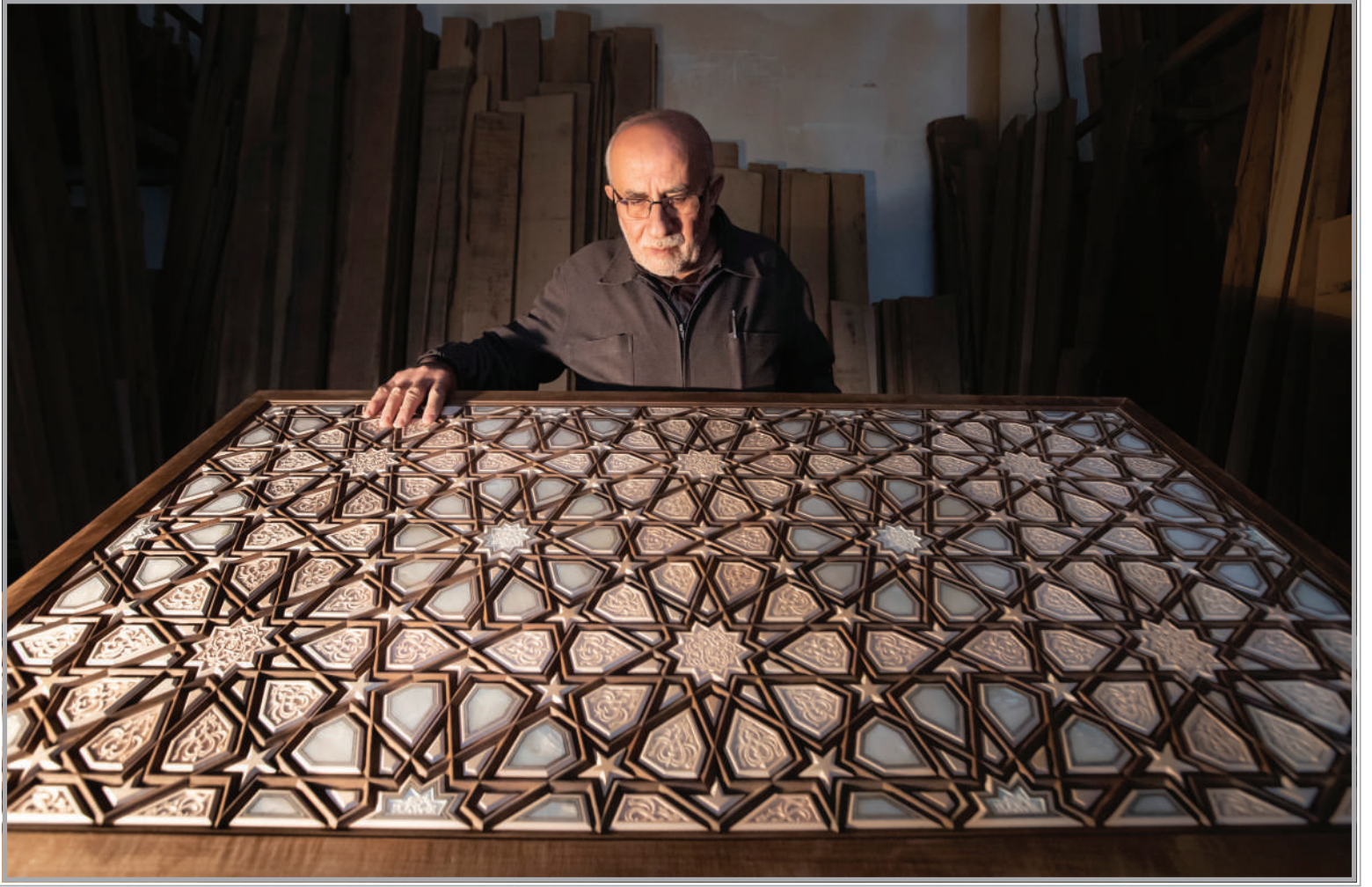
Ahmet Usta, yılların verdiği tecrübe ile tablaların oyma işini de zevkle icra ediyor.
Şimdilerde bu işi yapan usta sayısı oldukça az.
Makinelerin devreye girmesiyle oymacılık özel bir sanat olarak varlığını idame ettiriyor.



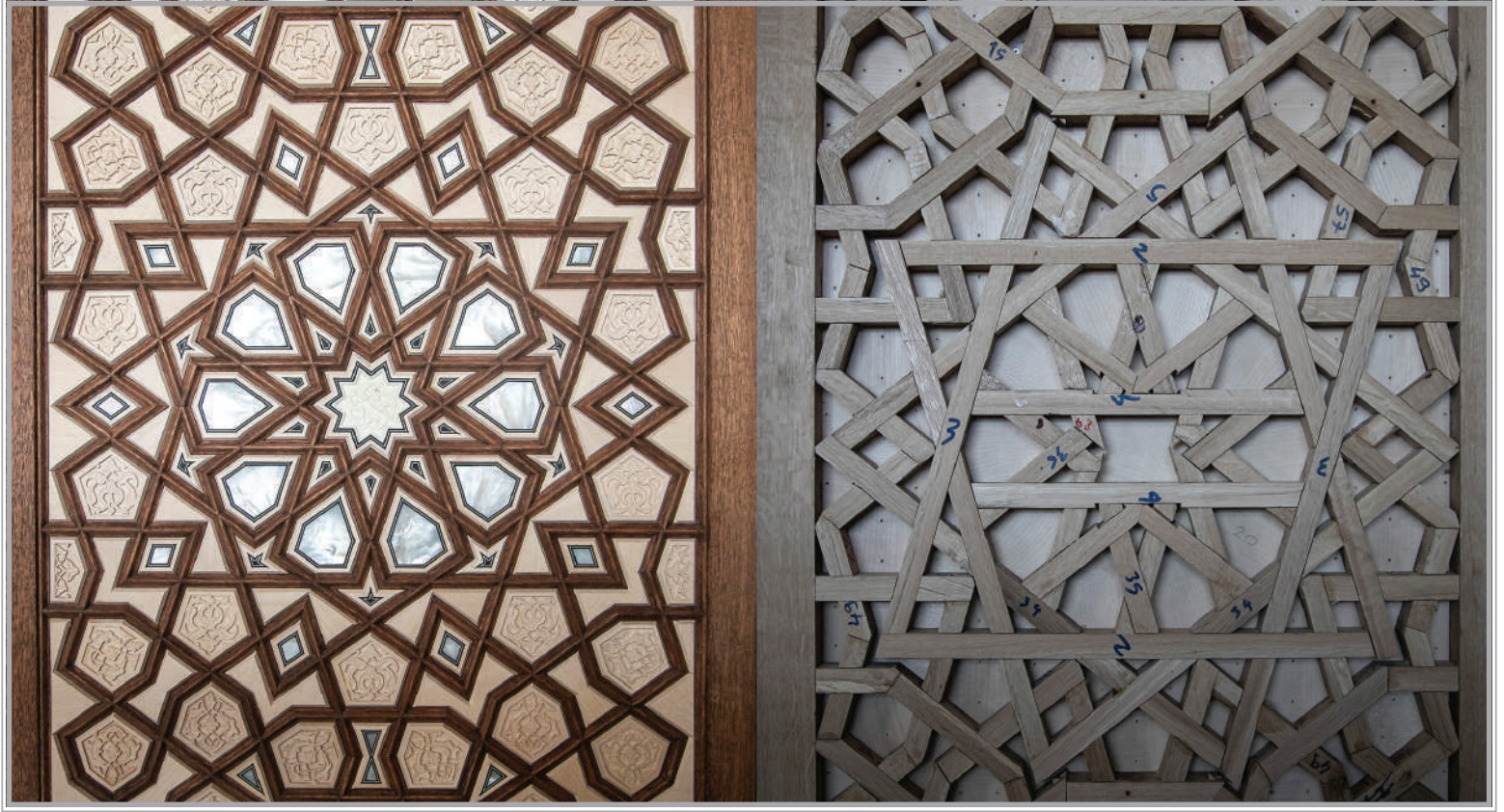
Ustalık, bu topraklar için özel bir makama sahip nitekim işin püf noktasını onlarla öğrenmişiz asırlar boyu.
Bir küçük nefesle o güzelim desen çıkıveriyor ortaya.



Tablaların bir diğer tezvin yolu kakmacılık sanatının uygulanması.
Sedef, bağa, fildişi, kemik ve hatta altın gibi maddeler kakma yoluyla tablalara işleniyor.
Gerek oyma gerekse kakma işlerini, bu işlerin ustalarına yaptıran Ahmet Ustamız, bizi kırmayarak bir sedef kakma örneğini icra ediyor.



Motifi çizmekle başlayan yolculuk son tablannın yerleşimi ve tüm yüzeyin çerçeve içinde birleşmesiyle son buluyor. Karşımızda bir ustalık tecrübesi, bir zanaatkâr disiplini, bir sanat eseri tüm güzelliğiyle hayran bırakıyor kendine.



Öze ulaşmak için çoklukta birliği aramak bu mudur acaba?
Şimdi artık geometrik şekiller, şekil olmaktan çıkmış birer sembol olmuştur.
Çizgiler ve bu semboller iç içe geçerek, kesişerek sonsuz bir yolculuğa çıkmış gibidir.
Bitmiş gibi görünen noktalar ve kesişim yerleri dört bir yana çoğalarak devam edebilir.
Kusursuz parçaların bir araya gelip kusursuz bir evren oluşturması gibi.



Ahmet Usta, çalışanları ile birlikte çay molası verdiğinde görüyoruz hepsinin ustaya nasıl da hürmet ettiğini.
Kündekâr Ahmet Yılçay; bildiklerini onlara anlatırken bir usta, onları dinlerken bir baba...



Kündekâri kapımız artık ait olduğu yere gitmek için hazır. Lakin son bir safha daha var; kapının ortam şartlarından zarar görmemesi için özel bir karışımla kaplanması gerekiyor. Bu iş için atölyede özel bir yer ayrılmış durumda. Hem Ahmet Usta hem çıraqları özel bir itina gösteriyor bu aşamaya.



Tarihsel süreçte çok farklı yöntemler kullanılmış. Bunların arasında en çok bilineni; Gomalak Cilası. Günümüzde bu iş için özel hazırlanan karışımlar var. Ahmet Usta, bu aşamanın önemini anlatırken kendi de cilalama işine dahil oluyor.



Atölyedeki işimiz bitti sayılır.
Cilası da tamamlanan kapının montajı için
Karapınar'a gidiliyor.
Bu iş için ustanın oğlu Hasan ağabey ve
iki işçisi görevi üstlenmiş durumda.

El emeği göz nuruyla imal edilen,
birçok merhaleden geçen, ustalık sabrıyla ikmal edilen
kündekâri cami kapısı özenle ve dikkatlice
yerine monte ediliyor.

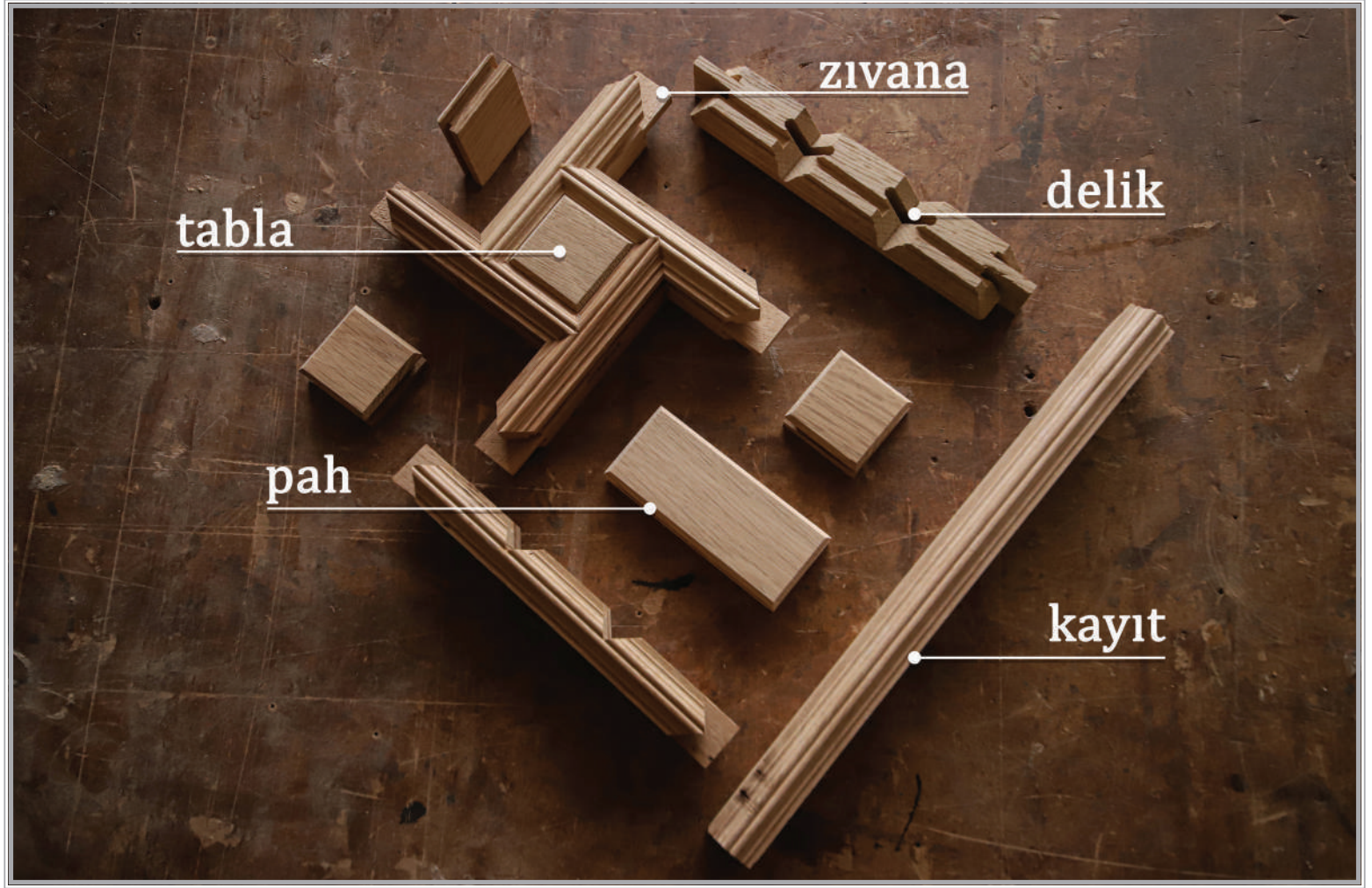




Hasan ağabeyin montaj aşamasında tüm dikkatiyle süreci takip etmesi, her bir noktaya hassasiyet göstermesi gözümüzden kaçmıyor. Onu izlediğimizi fark eden Hasan ağabey “Ustamızın emanetidir, o buradaymış gibi titiz olmak vefadır” diyor.



Kündekâri sanatını icra eden son ustalardan Ahmet Yılçay'a misafir olmak bizi hem çok mutlu etti hem de gururlandırdı. Mekânı kadar gönlü de engin Ahmet Ustamızla ikinci çayını birlikte içmek tüm yorgunluğa değdi doğrusu. Var olasın Ahmet Usta...



Kündekâride temel olarak kullanılan parça isimleri.

Cengiz TEKSOY

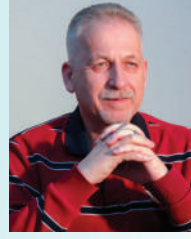
Fotoğraf sanatçısı Cengiz Teksoy, 1978 yılında Konya'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Konya'da tamamladı. 1999 yılında Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi bölümünden mezun olduktan sonra aynı yıl sınıf öğretmenliği görevine başladı. "Halen bir okulda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır." Evli ve iki çocuk babasıdır. Fotoğrafçılıkla üniversite yıllarından itibaren ilgilenmeye başladı. 2011 yılından itibaren dijital fotoğrafçılıkla ilgili kurs ve atölye çalışmalarına katıldı. 2019 yılında Anadolu Üniversitesi, Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Bölümünden mezun oldu. Ulusal ve uluslararası fotoğraf yarışmalarında ödül ve dereceleri bulunan sanatçı, Uluslararası Fotoğraf Sanatı Federasyonu FIAP tarafından verilen AFIAP unvanına sahiptir. Son yıllarda belgesel fotoğraf çekimine ağırlık veren sanatçı, daha önce yayınlanan "Bıçakçı Abdullah Usta, Testici Ahmet Usta ve Terzi Aziz Usta" isimli çalışmalarda yer almıştır.

Hakan BAHÇECİ

Fotoğraf sanatçısı Hakan Bahçeci, 1974 yılında Beyşehir'de dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Beyşehir'de, lisans eğitimini Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde tamamladı. Yüksek Lisans eğitimini aynı üniversitenin İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümünde bitirdi. Evli ve iki çocuk babası olan sanatçı halen idareci olarak bir okulda görev yapmaktadır. Fotoğrafla tanıştıktan sonra çalışmalarını bu yönde yoğunlaştıran Hakan Bahçeci, gittiği kurslar, katıldığı atölyeler, proje çalışmalarına ek olarak Anadolu Üniversitesi Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Bölümünü de bitirip mezun olmuştur. Ulusal ve uluslararası fotoğraf yarışmalarında ödül ve dereceleri bulunan sanatçı, Uluslararası Fotoğraf Sanatı Federasyonu FIAP tarafından verilen AFIAP unvanına sahiptir. Son yıllarda belgesel fotoğraf çekimine ağırlık veren sanatçı, daha önce yayınlanan "Bıçakçı Abdullah Usta, Testici Ahmet Usta ve Terzi Aziz Usta" isimli çalışmalarda yer almıştır.

Kerim ARI

Fotoğraf sanatçısı Kerim Ari, 1983 yılında Konya'da dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Konya'da bitirdikten sonra Önlisans eğitimini Yüzüncüyıl Üniversitesi Elektronik teknikerliği daha sonra da Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünü tamamladı. Evli ve üç çocuk babası olan sanatçı halen bir Kamu Kurumunda Elektronik teknikeri olarak görev yapmaktadır. Fotoğrafla tanıştıktan sonra çalışmalarını bu yönde yoğunlaştıran Kerim Ari, gittiği kurslar, katıldığı atölyeler, proje çalışmalarına ek olarak Anadolu Üniversitesi Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Bölümünü de bitirip mezun olmuştur. Ulusal ve uluslararası fotoğraf yarışmalarında ödül ve dereceleri bulunan sanatçı, Uluslararası Fotoğraf Sanatı Federasyonu FIAP tarafından verilen AFIAP unvanına sahiptir. Son yıllarda belgesel fotoğraf çekimine ağırlık veren sanatçı, daha önce yayınlanan "Bıçakçı Abdullah Usta, Testici Ahmet Usta ve Terzi Aziz Usta" isimli çalışmalarda yer almıştır.

Muzaffer TEMEL

Fotoğraf sanatçısı Muzaffer Temel, 1960 yılında Konya'nın Ereğli ilçesinde dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Ereğli'de tamamladıktan sonra Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesinde üniversite eğitimini tamamlamıştır. Evli ve bir çocuk babası olan sanatçı halen Aile Hekimi olarak görev yapmaktadır. Fotoğrafla tanıştıktan sonra çalışmalarını bu yönde yoğunlaştıran Muzaffer Temel, gittiği kurslar, katıldığı atölyeler, proje çalışmalarına ek olarak Anadolu Üniversitesi Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Bölümünü de bitirip mezun olmuştur. Ulusal ve uluslararası fotoğraf yarışmalarında ödül ve dereceleri bulunan sanatçı, Uluslararası Fotoğraf Sanatı Federasyonu FIAP tarafından verilen AFIAP unvanına sahiptir. Son yıllarda belgesel fotoğraf çekimine ağırlık veren sanatçı, daha önce yayınlanan "Bıçakçı Abdullah Usta, Testici Ahmet Usta ve Terzi Aziz Usta" isimli çalışmalarda yer almıştır.

Ahilik
Özümüz Kardeşlik



KONYA
**ESNAF VE SANATKARLAR
ODALARI BİRLİĞİ**

KONYA ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

Nişantaş Mah. Metehan Cad. Esnaf Sarayı Sitesi No:4 Kat:2 Selçuklu - Konya / TÜRKİYE
Telefon: +90 332 235 0292 Faks: +90 332 236 3778
basin@konesob.org.tr • www.konesob.org.tr